

Ve slavném filmu Dobří holubi se vracejí je protialkoholní léčebna vykreslena jako ponuré místo. Léčebny v zemi teď však zažívají nápor: rychle přibývá lidí, kteří se chtějí léčit ze závislosti na alkoholu nebo drogách. Jenže není místo, musí čekat.

Jeden panák tvrdého alkoholu nebo jedno pivo nebo dvě deci vína. Pokud vy nebo někdo z vašich blízkých popíjí pravidelně jen v tomto množství, nemusíte si dělat starosti. Takovému pijákovi s největší pravděpodobností nehrozí, že si tím vypěstuje závislost.

Když však uvedenou dávku zvýší a bude se opíjet denně, je na nejlepší cestě, jak se stát závislým nebo závislou. Podobné to je i s drogami.

Problematických uživatelů těchto návykových látek je v Česku více než třicet tisíc, ale jen zhruba tři tisíce mužů a žen dospějí k rozhodnutí, že už je droga ničí tak, že by se měli léčit.

Nejvíce alkoholiků eviduje Olomoucký kraj – 41 lidí na deset tisíc obyvatel, republikový průměr je 24 lidí. Nejvíce narkomanů připadá na Pražany – 35 drogově závislých na deset tisíc obyvatel, přičemž průměr v republice je dvanáct. V obou těchto regionech také vloni přibylo nejvíce závislých.

Dva pavilony, a pořád málo
Ale většina z nich se do léčeben nedostane. Jednak o to nemají zájem, jednak počet lůžek nestačí zájmu. "V drtivé většině případů se na léčbu čeká, a to týdny až měsíce," říká Ivan Douda v Nadace Drop In.

Zatímco v polovině devadesátých let bylo v psychiatrické léčebně v Bohnicích jen pár alkoholiček a drtivou většinu pacientek ženského oddělení představovaly narkomanky, dnes je poměr vyrovnaný – jedna ku jedné.

V devadesátých letech stačil tomuto oddělení pro ženy jeden pavilon, dnes už pacientky obsadily dvě budovy s kapacitou osmdesát lůžek. Za rok se na nich vystřídá zhruba 750 pacientek. Zájemkyně o léčbu musí čekat asi týden na volný termín pro přijetí k léčbě.

Primář oddělení Václav Dvořák poukázal na to, že do léčebny nastupují stále mladší ženy se závislostí na alkoholu. "Společnost je příliš ignorantní k tomu, kolik mezi námi běhá alkoholiků. Hlavně, že je spotřeba," říká.

Situaci v republice komplikuje to, že psychiatrické léčebny musí nechat pár lůžek na detoxikačních odděleních volných, aby mohly přijímat narkomany, které tam pošle soud,

protože byli přistiženi při trestném činu.

Tito závislí se však léčit nechtějí. "Vracejí se do svého prostředí a pokračují v tom, na co byli zvyklí," říká primář Dvořák.

Narkomani musí být pod lékařským dohledem, aby si neublížili. "Kdyby je zavřeli do cely předběžného zadržení, hrozil by jim tam bez drogy těžký absťák nebo deprese," vysvětlil zástupce ředitele psychiatrické léčebny v Bohnicích Tibor Miklós.

Léčba all inclusive
Připouští, že u těchto závislých je těžké dosáhnout toho, aby se začali léčit. Pět až deset dnů tak zbytečně zabírají místa zájemcům, pro které by detox a následná léčba byly přínosem.

A vše mají all inclusive. Na rozdíl od lidí, kteří mají zájem léčit se, nemusí platit regulační poplatek šedesát korun za den pobytu. Na ženském oddělení v Bohnicích mají týdně dvě až tři takové narkomanky.

Dalším problémem je to, že v Česku nefunguje systém léčby závislých dětí a mládeže. Národní monitorovací středisko pro drogy zjistilo, že u nás je jen jedna léčebna pro mladistvé a jedna pro děti mladší patnácti let. Navíc Praha má pro opilé nebo zdrogované děti jen dvě lůžka.

Ta jsou trvale vytížená, další případy musí sanitky vozit na metabolické jednotky běžných nemocnic. To je však riskantní. "U marihuany hrozí závažné psychotické ataky," uvedl lékař Marian Koranda z dětské detoxikační jednotky.

Po detoxikaci už několik dětí podstoupilo léčebnu závislosti v Bohnicích. Mezi dospělými, tedy v prostředí, kde potkají zkušenější alkoholiky a narkomany. "Mladší se snažíme držet odděleně od těch, kdo už mají s návykovými látkami delší zkušenost," říká primář Dvořák.

Kde vzít peníze?
Stát na léčebny závislostí zjevně nemá dost peněz. V roce 2006 se počet lůžek v psychiatrických léčebnách snížil o 96 a navíc bylo v jedné nemocnici uzavřeno psychiatrické oddělení s devatenácti lůžky. I kdyby se peníze zázračně našly, zřejmě by sami lékaři nově vzniklá pracovní místa neobsadili.

"Je to náročná práce. Nikdo to nechce dělat, protože ta práce nepřináší mnoho satisfakce," říká psychiatr Dvořák. Zájemcům o léčbu tak zbývají jen komunitní zařízení, kde si za léčbu částečně nebo úplně platí.

Ale nestátní neziskové organizace, které se na tuto léčbu zaměřují, jsou odkázány jen na dotace. "Pojišťovny s nimi odmítají uzavírat smlouvy, protože to pro ně nejsou zdravotnická zařízení," řekl Josef Radimecký z Centra závislostí.

Zdroj: idnes.cz , 15.9.2008